

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
E. SHARPSTON
fremsat den 22. oktober 2015¹

Sag C-94/14

**Flight Refund Ltd
mod
Deutsche Lufthansa AG**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Kúria (Ungarns højesteret))

»Område med frihed, sikkerhed og retfærdighed — retligt samarbejde i civile sager — krav om kompensation som følge af en forsinket flyafgang — europæisk betalingspåkrav udstedt i en medlemsstat uden forbindelse til kravet — udpegelse af den ret, der har kompetence til at behandle krav fremsat inden for rammerne af en retssag«

1. Denne anmodning om præjudiciel afgørelse fra Kúria (Ungarns højesteret) har rejst usædvanlige spørgsmål, der omhandler Montrealkonventionen², Bruxelles I-forordningen³, forordningen om flypassagerer⁴ og forordningen om en europæisk betalingspåkravsprocedure (herefter »forordningen om betalingspåkrav«)⁵.

2. De komplekse – og ganske forvirrende – omstændigheder, der foreligger i hovedsagen, kan opsummeres som følger. En ungarsk passager på en forsinket flyafgang fra Newark (New Jersey, Amerikas Forenede Stater) til London (Det Forenede Kongerige) gjorde sin ret til kompensation gældende på grundlag af forordningen om flypassagerer over for et luftfartsselskab etableret i Tyskland. Hun overdrog denne ret til et selskab etableret i Det Forenede Kongerige, som indhentede et europæisk betalingspåkrav fra en notar i Ungarn efter den procedure, der er fastsat i forordningen om betalingspåkrav. Notaren gjorde sin kompetence gældende på grundlag af en (misvisende) ungarsk oversættelse af bestemmelsen om kompetence i Montrealkonventionen. Luftfartsselskabet fremsatte en indsigelse mod det europæiske betalingspåkrav og afviste at have betjent den pågældende flyafgang. Under sådanne omstændigheder skal sagen i henhold til forordningen om betalingspåkrav fortsætte »ved de kompetente retter i udstedelsesstaten« (dvs. Ungarn, hvor det europæiske betalingspåkrav blev udstedt). Der er dog i Bruxelles I-forordningen ingen bestemmelser, der giver en ret i denne medlemsstat mulighed for at udøve kompetence over kompensationskravet. Det tilkommer Kúria at udpege en kompetent ret, men Kúria ser sig ikke i stand til at gøre dette uden yderligere retningslinjer for fortolkningen af de relevante EU-retlige bestemmelser.

1 — Originalsprog: engelsk.

2 — Konvention om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring, indgået i Montreal den 28.5.1999, undertegnet af Det Europæiske Fællesskab den 9.12.1999 på grundlag af artikel 300, stk. 2, EF, godkendt på vegne af EF ved Rådets afgørelse 2001/539/EF af 5.4.2001 (EFT L 194, s. 38).

3 — Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22.12.2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1).

4 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11.2.2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46, s. 1).

5 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12.12.2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure (EUT L 399, s. 1).

Retlig baggrund

Montrealkonventionen

3. I henhold til Montrealkonventionens artikel 19 er luftfartsselskabet ansvarligt for skader, som skyldes forsinket transport af passagerer, bagage eller gods.

4. Montrealkonventionens artikel 33 har overskriften »Jurisdiktion«. Artikel 33, stk. 1, bestemmer: »Erstatningssager anlægges på en af de kontraherende staters territorium, hvor de efter sagsøgerens valg indbringes for domstolen enten der, hvor luftfartsselskabet har hjemsted eller hovedkontor, eller der, hvor det har det kontor, som afsluttede kontrakten, eller på bestemmelsesstedet.«

5. Denne bestemmelse rummer således to muligheder: retten på det sted, hvor luftfartsselskabet har hjemsted eller hovedkontor, eller retten på bestemmelsesstedet. I begge tilfælde skal retten være inden for en af de kontraherende staters territorium.

6. Artikel 33 er imidlertid blevet oversat til ungarsk på en sådan måde, at »en af de kontraherende staters territorium« kan fortolkes som en selvstændig (tredje) mulighed for sagsøgeren i stedet for en betingelse, der gælder for de to efterfølgende muligheder⁶. I modsætning til i hvert tilfælde den engelske, den franske og den spanske udgave⁷, som er autentiske, kan den ungarske tekst dermed udlægges således, at en erstatningssag efter sagsøgerens valg kan indbringes a) inden for en af de kontraherende staters territorium, b) for domstolen der, hvor luftfartsselskabet har hjemsted eller hovedkontor, eller der, hvor det har det kontor, som afsluttede kontrakten, eller c) for domstolen på bestemmelsesstedet. [Ved nærmere gennemlæsning kan denne fortolkning dog hurtigt afvises, for så vidt som mulighed b) og c) da kun ville være relevante, hvis sagen blev indbragt uden for en af de kontraherende staters territorium – og dermed i en stat, der ikke var bundet af Montrealkonventionen.]

Bruxelles I-forordningen

7. I henhold til en samlet læsning af Bruxelles I-forordningens artikel 2, stk. 1, artikel 3, stk. 1, og artikel 5, stk. 1 og 5, kan en person, der har bopæl på en medlemsstats område, generelt kun sagsøges med krav om kompensation i sager om kontraktforhold ved retten i denne medlemsstat eller ved retten på det sted, hvor den omtvistede forpligtelse skal opfyldes. Dette sted er ved levering af tjenesteydelser, det sted i en medlemsstat, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret. I sager vedrørende driften af en filial, et agentur eller en lignende virksomhed kan en sådan person desuden sagsøges ved retten på det sted, hvor filialen, agenturet eller virksomheden er beliggende.

8. Der findes en række undtagelser til denne generelle regel, men kun tre synes at kunne være relevante for hovedsagen.

6 — Der findes tilsyneladende to »officielle« udgaver af Montrealkonventionen på ungarsk, en i *Den Europæiske Unions Tidende*, ungarsk specialudgave, kapitel 7, bind 5, s. 492, og en anden i 2005. évi VII. törvény (lov nr. 7 af 2005), som gennemførte konventionen i ungarsk ret. Ingen af dem er dog en autentisk udgave af selve Montrealkonventionen. Der er en betydelig forskel mellem ordlyden af de to udgaver af artikel 33, stk. 1, men ordene »either [...] or [...]« i den engelske udgave gengives i begge udgaver med »vagy [...] vagy [...]«. I udgaven i *Den Europæiske Unions Tidende* er der intet komma foran det første »vagy«, og det betyder, at det snarere læses som »or« i stedet for »either«. I udgaven i lov nr. 7 af 2005 er der dog indsat komma, men Kúria gengiver bestemmelsen uden komma i forelæggelsesafgørelsen. I begge udgaver er der komma foran det andet »vagy«.

7 — De andre autentiske udgaver er den arabiske, den kinesiske og den russiske udgave. På fransk er ækvivalenten til »either [...] or [...]« »soit [...] soit [...]« og på spansk »sea [...] sea [...]«. På begge sprog er der komma foran det første element i parret, så det er tydeligt, at »inden for en af de kontraherende staters territorium« er en betingelse, der gælder for begge de efterfølgende muligheder.

9. I henhold til artikel 16, stk. 1, kan sager, som en forbruger agter at rejse mod sin medkontrahent, for det første anlægges enten ved retterne i den medlemsstat, på hvis område medkontrahenten har bopæl, eller ved retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl. Denne undtagelse finder dog i henhold til artikel 15, stk. 3, ikke anvendelse på transportaftaler, bortset fra aftaler, hvorved der for en samlet pris ydes en kombination af rejse og ophold. I nærværende sag er der intet, der indikerer, om den omhandlede flyafgang var en del af en sådan pakkerejse.

10. Artikel 23 (i forbindelse med forbrugeraftaler sammenholdt med artikel 17) omhandler for det andet de betingelser, hvorunder parterne i et retsforhold kan aftale, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at behandle tvister i forbindelse med dette retsforhold. I nærværende sag er der intet, der indikerer, om en sådan aftale er indgået.

11. I henhold til artikel 24 er en ret i en medlemsstat, som en sagsøgt giver møde for, for det tredje kompetent, uanset kompetence, der følger af andre bestemmelser i forordningen, medmindre sagsøgte har givet møde for at bestride rettens kompetence. Såfremt en person, der har bopæl på en medlemsstats område, sagsøges ved en ret i en anden medlemsstat, men ikke giver møde, skal den pågældende ret derimod i henhold til artikel 26, stk. 1, erklære sig på embeds vegne inkompetent, hvis den ikke er kompetent efter reglerne i denne forordning.

12. En anden bestemmelse, der kan være relevant for hovedsagen, er artikel 27, stk. 1, som bestemmer: »Såfremt krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, fremsættes mellem de samme parter for retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken sagen først er anlagt, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.«

Forordningen om flypassagerer

13. Forordningen om flypassagerer fastsætter minimumsrettigheder for luftfartspassagerer ved boardingafvisning, aflysning af flyafgange eller forsinkelse af flyafgange (artikel 1, stk. 1). Den gælder for passagerer til en flyafgang fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område, hvor traktaten finder anvendelse [artikel 3, stk. 1, litra a)], eller fra en lufthavn, der er beliggende i et tredjeland, når bestemmelseslufthavnen er beliggende på en medlemsstats område, såfremt det transporterende luftfartsselskab for den pågældende flyvning er et EF-luftfartsselskab [artikel 3, stk. 1, litra b)]. Ved et EF-luftfartsselskab forstås her et luftfartsselskab med en gyldig licens, der er udstedt af en medlemsstat [artikel 2, litra c)].

14. Hvis en flyafgang aflyses, giver artikel 5, stk. 1, litra c), passagerer ret til kompensation i overensstemmelse med artikel 7. I henhold til artikel 7, stk. 1, litra c), er kompensationsbeløbet 600 EUR for alle flyvninger på mere end 3 500 km, som ikke er inden for Fællesskabet (kategorien for den flyvning, der er genstand for hovedsagen). For samme kategori af flyvninger nedsættes dette beløb imidlertid i henhold til artikel 7, stk. 2, litra c), med 50%, hvis en passager får tilbudt omlægning af rejsen på en alternativ flyvning, og ankomsttidspunktet ikke overstiger det planlagte ankomsttidspunkt på den oprindeligt reserverede flyvning med fire timer. For andre kategorier af flyvninger er den relevante forsinkelse med hensyn til ankomsttidspunktet to eller tre timer.

15. Artikel 6 omhandler efter sin ordlyd luftfartsselskabers forpligtelser, når de med rimelighed forventer, at en flyafgang bliver forsinket ud over tidspunktet for den planlagte afgang. Disse forpligtelser gælder for flyvninger på mere end 3 500 km, som ikke er inden for Fællesskabet, når afgangens forsinkelse med mere end fire timer. Afhængigt af de præcise omstændigheder skal luftfartsselskaber tilbyde forplejning (i form af forfriskninger, overnatning, transport osv.) og/eller refusion eller omlægning af rejsen.

16. Denne artikel indeholder ikke bestemmelser om passagerers ret til at modtage kompensation i tilfælde af forsinkelse og omhandler ikke forsinkelse ud over det planlagte ankomsttidspunkt. Domstolen har dog fortolket artikel 5-7 sammen i lyset af forordningens mål om at sikre et højt beskyttelsesniveau for luftfartspassagerer, uanset om de måtte være udsat for boardingafvisning, aflysning eller forsinkelser, således, at passagerer på forsinkede flyafgange kan sidestilles med passagerer på aflyste flyafgange i forhold til anvendelsen af retten til kompensation, og de kan således påberåbe sig retten til kompensation i forordningens artikel 7, når de som følge af en forsinket flyafgang lider et tab af tid på tre timer eller mere⁸.

17. Forordningen om flypassagerer indeholder ingen specifikke bestemmelser om kompetence i tilfælde af tvister vedrørende dens anvendelse.

Forordningen om betalingspåkrav

18. Forordningen om betalingspåkrav har til formål at forenkle og fremskynde grænseoverskridende sager om ubestridte pengekrav og nedbringe sagsomkostningerne [artikel 1, stk. 1, litra a)]. Den finder i henhold til en samlet læsning af artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 1, anvendelse på det civil- og handelsretlige område i sager, hvori mindst en af parterne har bopæl eller sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat end den, hvor den ret, som har fået forelagt en anmodning, er beliggende. Artikel 4 indfører den europæiske betalingspåkravsprocedure »for inddrivelse af et pengekrav på et angivet beløb, som er forfaldent på det tidspunkt, hvor anmodningen om et europæisk betalingspåkrav indgives«. En fordringshaver kan dog stadig forfølge et sådant krav ved brug af en anden procedure, der er hjemlet i en medlemsstats lov eller i EU-retten (artikel 1, stk. 2). I henhold til artikel 5, stk. 1, er den medlemsstat, hvori et europæisk betalingspåkrav udstedes, »udstedelsesstaten«, og artikel 5, stk. 3, definerer en »ret« som »alle myndigheder i en medlemsstat med kompetence for så vidt angår europæiske betalingspåkrav og andre dermed beslægtede spørgsmål«.

19. Artikel 6, stk. 1, bestemmer: »Ved anvendelsen af denne forordning afgøres kompetencen efter de relevante fællesskabsretlige bestemmelser, særlig forordning (EF) nr. 44/2001.«

20. I henhold til artikel 7, stk. 1, indgives en anmodning om et europæisk betalingspåkrav ved anvendelse af formular A i bilag I. Ud over oplysninger om selve kravet skal kompetencegrundlaget anføres. I afsnit 3 i standardformularen anføres 13 mulige grundlag, der ikke kræver yderligere præcisering, mens grundlag 14 er »Andet (præciseres)«. »Retningslinjer[ne] for udfyldelsen af anmodningsformularen«, også i bilag I, anfører bl.a.: »Hvis anmodningen vedrører et krav mod en forbruger i forbindelse med en forbrugeraftale, skal den indgives til den kompetente ret i den medlemsstat, hvor forbrugeren har bopæl. I andre tilfælde skal anmodningen indgives til den ret, der har kompetence i henhold til reglerne i [Bruxelles I-forordningen]. [...]«

21. I henhold til artikel 8 skal den ret, som har fået forelagt en anmodning om et europæisk betalingspåkrav, på grundlag af oplysningerne i anmodningsformularen undersøge, om betingelserne i bl.a. artikel 6 (om kompetence) er opfyldt. Denne undersøgelse kan have form af en »elektronisk procedure« (men det anføres ikke, hvad en sådan procedure kan omfatte). Hvis betingelserne ikke er

8 — Domme Sturgeon m.fl. (C-402/07 og C-432/07, EU:C:2009:716, præmis 40-69) og Nelson m.fl. (C-581/10 og C-629/10, EU:C:2012:657, præmis 28-40). Jf. også dom Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106). I sagen Sturgeon m.fl. (dommens præmis 57 og 58) nåede Domstolen frem til et udifferentieret kriterium for tab af tid på tre timer eller mere for alle flyvninger (i modsætning til de differentierede forsinkelser på to, tre eller fire timer, der afhængigt af flyvningens kategori er fastsat i artikel 6 og 7 i forordningen om flypassagerer) ved hjælp af en konstrueret beregning baseret på artikel 5, stk. 1, litra c), nr. iii), som vedrører omlægning af rejsen efter en meddelelse om aflysning, når passagererne kan afrejse højst en time før det planlagte afgangstidspunkt og ankomme til det endelige bestemmelsessted senest to timer efter det planlagte ankomsttidspunkt. Ved at lægge disse to perioder på en time og to timer sammen nåede Domstolen frem til et udtryk for »tab af tid« på tre timer, uanset kategorien af den flyvning, med hensyn til hvilken den kompensation, der er omhandlet i artikel 7, skulle betales i tilfælde af forsinket ankomst.

opfyldt, afvises anmodningen i henhold til artikel 11. En sådan afvisning kan dog ikke appelleres, og den kan ikke være til hinder for enhver anden procedure. Hvis alle de omhandlede betingelser derimod er opfyldt, udstedes det europæiske betalingspåkrav og forkyndes for skyldneren i henhold til artikel 12.

22. Artikel 16 har overskriften »Indsigelse mod det europæiske betalingspåkrav«. I henhold til artikel 16, stk. 1-3, kan skyldneren indgive en indsigelse mod det europæiske betalingspåkrav over for den udstedende ret senest 30 dage efter forkyndelsen ved anvendelse af en standardformular, på hvilken han blot skal angive, at han bestrider kravet, men ikke er forpligtet til at angive grundene hertil.

23. Artikel 17, stk. 1, første afsnit bestemmer: »Indgives der en indsigelse inden for den frist, der er fastsat i artikel 16, stk. 2, fortsætter sagen ved de kompetente retter i udstedelsesstaten efter de almindelige civile retsplejeregler, medmindre fordringshaveren udtrykkeligt har anmodet om, at sagen i så fald hæves« (hvilket han kan gøre ved at udfylde tillæg 2 til standardformularen). Overgangen til almindelig civil retssag er i henhold til artikel 17, stk. 2, underlagt loven i udstedelsesstaten.

24. Er der ikke indgivet en indsigelse til den udstedende ret inden for fristen, skal den udstedende ret i henhold til artikel 18, stk. 1, straks erklære det europæiske betalingspåkrav for eksigibelt.

25. Artikel 20 omhandler »Prøvelse i særlige tilfælde«. Artikel 20, stk. 2, bestemmer navnlig følgende: »Efter udløbet af den frist, der er fastsat i artikel 16, stk. 2, har skyldneren [...] ret til at anmode om prøvelse af det europæiske betalingspåkrav ved den kompetente ret i udstedelsesstaten, såfremt betalingspåkravet klart er blevet udstedt med urette i forhold til betingelserne i denne forordning, eller som følge af andre ekstraordinære omstændigheder.« Fastslår retten, at prøvelsen er berettiget, er det europæiske betalingspåkrav i henhold til artikel 20, stk. 3, uvirksomt. Ellers forbliver det virksomt.

26. Artikel 26 bestemmer: »Alle processuelle spørgsmål, som ikke specifikt er behandlet i denne forordning, afgøres efter national lov.«

Ungarsk ret

27. I henhold til § 59, stk. 1, i lov nr. 50 af 2009 om betalingspåkravsproceduren (2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról) har notarer kompetence til at udstede et europæisk betalingspåkrav, der er gældende i hele Ungarn.

28. I henhold til samme lovs § 38, stk. 1 og 3, skal notaren, hvis der gøres indsigelse mod et betalingspåkrav, videresende sagen til den ret, som sagsøgeren har udpeget, eller, såfremt en sådan ret ikke er blevet udpeget, til den ret, der har stedlig kompetence i medfør af bestemmelserne i lov nr. 3 af 1952 om retspleje (1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról).

29. I en sag mod en juridisk person, der ikke har sit vedtægtsmæssige hjemsted i Ungarn, fastsættes den stedligt kompetente ret i henhold til denne lovs § 30, stk. 2, på grundlag af sagsøgerens vedtægtsmæssige hjemsted, når denne er en hjemmehørende juridisk person, eller sagsøgerens bopæl eller opholdssted, når denne er en fysisk person.

30. Sager om en fordring, der vedrører en transaktion, som en erhvervsdrivende har gennemført i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed, kan i henhold til § 36, stk. 2, anlægges ved retten på det sted, hvor aftalen blev indgået, eller på det sted, hvor aftalen skal opfyldes. § 37 bestemmer, at en sag, hvorunder der nedlægges påstand om betaling af erstatning, kan anlægges ved retten på det sted, hvor den skadeforvoldende begivenhed har fundet sted.

31. Den ret, for hvilken sagen er indbragt, påser i henhold til § 43, stk. 1, af egen drift, om den er stedligt kompetent, men den prøver kun rigtigheden af de omstændigheder, der er påberåbt for at godtgøre den stedlige kompetence, såfremt påstandene er i strid med velkendte omstændigheder eller omstændigheder, som retten selv er bekendt med, eller såfremt påstandene er usandsynlige, eller modparten bestrider disse.

32. Når der foreligger en kompetencekonflikt, udpeger Kúria i henhold til § 45, stk. 1, og § 45, stk. 2, litra c), den kompetente ret.

33. Den ret, for hvilken sagen er indbragt, afviser sagen uden begrundelse, hvis det er godtgjort, at i) de ungarske retter ikke er kompetente til at behandle tvisten i henhold til lov eller internationale konventioner, ii) en anden ret eller myndighed er sagligt kompetent til at behandle sagen, eller iii) en anden ret er stedligt kompetent til at behandle tvisten.

34. I henhold til § 157 henlægges sagen, hvis sagen allerede af sådanne grunde burde have været afvist uden begrundelse. I de tilfælde, hvor sagen ikke kan afvises uden begrundelse, og hvor det ikke kan fastslås, at en ungarsk ret er stedligt kompetent i henhold til andre bestemmelser, skal retten i henhold til § 157/A, stk. 1, henlægge sagen, bl.a. hvis sagsøgeren ikke har givet møde i forbindelse med det første retsmøde og ikke har fremlagt processkrift.

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne og de forelagte spørgsmål

35. I forelæggelsesafgørelsen gives der følgende redegørelse for de faktiske omstændigheder og hovedsagens gang.

36. En flypassager overdrog sin ret til kompensation som følge af en forsinket flyafgang til Flight Refund Ltd (herefter »Flight Refund«), et selskab med hjemsted i Det Forenede Kongerige, der er specialiseret i at inddrive sådanne krav. Flight Refund indgav derefter en anmodning til en ungarsk notar om at indlede en europæisk betalingspåkravsprocedure mod Deutsche Lufthansa AG (herefter »Lufthansa«), et selskab med hjemsted i Tyskland. Flight Refund begrundede sit krav, der vedrørte et beløb på 600 EUR, med henvisning til, at selskabet havde ret til kompensation fra Lufthansa som følge af, at flyafgangen LH 7626 var blevet mere end tre timer forsinket⁹.

37. Notaren udstedte det europæiske betalingspåkrav uden at undersøge, hvor aftalen var indgået, eller hvor den skulle opfyldes, hvor den påståede skadeforvoldende begivenhed var indtruffet, hvor det luftfartsselskab, med hvilket der var indgået en aftale, havde hjemsted, eller flyafgangens bestemmelsessted. Notaren fastslog, at hun var kompetent med den begrundelse, at Ungarn er en stat, der har tiltrådt Montrealkonventionen. Lufthansa fremsatte indsigelse mod betalingspåkravet, idet selskabet gjorde gældende, at det ikke betjente den pågældende flyafgang, som blev betjent af United Airlines¹⁰.

38. Flight Refunds advokat anførte, at hun i forbindelse med, at sagen skulle fortsættes som en almindelig retssag, ikke var i stand til at udpege den ret, der var kompetent til at behandle en sådan retssag. Notaren anmodede derefter Kúria om at udpege den kompetente ret og anførte følgende: De ungarske retter var kompetente i henhold til Montrealkonventionens artikel 33, stk. 1, det var ikke muligt at fastlægge, hvilken ret der konkret var kompetent til at behandle sagen, idet ingen af parterne

9 — Overdragelsesaftalen og anmodningen om et europæisk betalingspåkrav, som indgår i de sagsakter, Kúria har forelagt Domstolen, viser, at passageren var en kvinde med adresse i Budapest, at Flight Refund udpegede en ungarsk advokat til at handle på dets vegne, og at det var denne advokat, der indgav anmodningen til notaren.

10 — Det fremgår af indsigelsen, som også indgår i sagsakterne, at anbringendet var indsat i et tomt felt under standardformularen, som ikke indeholder et afsnit, hvor der kan indsættes en begrundelse for indsigelsen. Lufthansa rejste ingen spørgsmål om rettens kompetence i sin indsigelse.

havde hjemsted i Ungarn, hverken stedet for aftalens indgåelse eller opfyldelse var angivet i anmodningen, fordi flyafgangen LH7626 betjener flyruten mellem Newark og London Heathrow, kunne det sted, hvor den skadeforvoldende begivenhed var indtruffet, enten være i De Forenede Stater eller i Det Forenede Kongerige, og Lufthansa gjorde gældende, at ruten blev betjent af United Airlines.

39. På grundlag af sin fortolkning af denne situation har Kúria forelagt Domstolen fem præjudicielle spørgsmål, hvoraf de første tre vedrører et krav om kompensation baseret på Montrealkonventionens artikel 19 og samspillet mellem værnetingsbestemmelserne i denne konvention og værnetingsbestemmelserne i forordningen om betalingspåkrav og Bruxelles I-forordningen. Det fjerde spørgsmål vedrører muligheden for, at retten af egen drift foretager prøvelse af et europæisk betalingspåkrav, der er udstedt i strid med de relevante regler, eller for at sagen henlægges, mens det femte spørgsmål vedrører den mulige forpligtelse til at udpege en ungarsk ret til at behandle en sag vedrørende et sådant betalingspåkrav, selv om der ikke foreligger andre tilknytningsmomenter, der kan begrunde de ungarske retters kompetence.

40. Skriftlige indlæg blev indledningsvis indgivet af den tyske og den ungarske regering samt af Kommissionen og blev meddelt bl.a. parterne i hovedsagen.

41. Flight Refunds advokat skrev derefter til Domstolen og påpegede, at hun havde informeret Kúria om, at forordningen om flypassagerer og ikke Montrealkonventionens artikel 19 lå til grund for kravet om kompensation, selv om Montrealkonventionens artikel 33 lå til grund for anbringendet om de ungarske retters kompetence. Hun forklarede, at hun ikke havde anført grundlaget for kravet i anmodningsformularen, fordi der ikke var et afsnit til denne oplysning. Hun havde dog anført Montrealkonventionens artikel 33 som kompetencegrundlag i afsnit 3, punkt 14, i formularen, fordi denne bestemmelse indeholdt en kompetenceregulering vedrørende kompensationskrav som følge af forsinket transport af flypassagerer, mens forordningen om flypassagerer ikke indeholdt en sådan regel.

42. I lyset af denne skrivelse og i henhold til artikel 101, stk. 1, i Domstolens procesreglement anmodede Domstolen Kúria om at præcisere retsgrundlaget for det krav, der er omtvistet i hovedsagen, og identiteten af det transporterende luftfartsselskab for så vidt angår forordningen om flypassagerer.

43. Som svar anførte Kúria, at artikel 6 og 7 i forordningen om flypassagerer lå til grund for Flight Refunds krav, men at Montrealkonventionens artikel 33 lå til grund for anbringendet om de ungarske retters kompetence. I dette lys trak Kúria sine første tre spørgsmål tilbage og ændrede det femte. Da den i henhold til de nationale procedureregler ikke kunne høre beviser om sagens realitet, kunne den ikke fremlægge yderligere oplysninger om identiteten af det transporterende luftfartsselskab.

44. De to spørgsmål, som Domstolen har fået forelagt med henblik på præjudiciel afgørelse, lyder nu som følger:

- »1) Kan et europæisk betalingspåkrav, der er udstedt i strid med [...] formålet med [forordningen om betalingspåkrav] eller af en myndighed, der ikke har international kompetence, gøres til genstand for en prøvelse af egen drift? Skal en ret af egen drift eller efter anmodning henlægge en sag, der anlægges som følge af en indsigelse, såfremt retten ikke er kompetent?
- 2) Såfremt de ungarske retter er kompetente til at behandle en retssag, skal den relevante kompetenceregulering da af Kúria, for hvilken sagen er indbragt med henblik på udpegelse af en ret, fortolkes således, at der skal udpeges mindst én ret, der er forpligtet til at behandle realiteten i den retssag, der er anlagt som følge af en indsigelse, også selv om der i henhold til medlemsstatens procedureregler ikke foreligger materiel eller processuel kompetence?«

45. Kúria anførte yderligere i sit svar, at det stadig var vigtigt at afgøre, hvorvidt kompetence i forbindelse med en europæisk betalingspåkravsprocedure vedrørende et krav i henhold til denne forordning er underlagt Montrealkonventionen, Bruxelles I-forordningen eller andre regler, når forordningen om flypassagerer ikke indeholder de nødvendige regler. Kúria ønskede endvidere oplyst, om artikel 17, stk. 1, i forordningen om betalingspåkrav fastsætter en kompetenceregulering, der uafhængigt af Bruxelles I-forordningen fastsætter kompetencen for udstedelsesstatens retter.

46. Efter indgivelsen af Kúrias svar og omformulerede spørgsmål har kun Ungarn indgivet et yderligere skriftligt indlæg. Der er ikke afholdt retsmøde, og ingen har fremsat anmodning herom.

Bedømmelse

Formaliteten med hensyn til anmodningen om præjudiciel afgørelse

47. I sit indlæg har den tyske regering anført, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling enten i sin helhed, da det fremgår af Flight Refunds websted, at selskabet har indstillet dets virksomhed, eller med hensyn til de første tre spørgsmål, da fortolkningen af Montrealkonventionen ikke er relevant for at afgøre tvisten i hovedsagen.

48. Da Kúria har bekræftet, at sagen stadig verserer, og har trukket sine første tre spørgsmål tilbage, er der ikke behov for at overveje disse aspekter yderligere.

Realiteten med hensyn til anmodningen om præjudiciel afgørelse

49. Det grundlæggende spørgsmål i denne sag er følgende: Hvad skal der gøres, når et europæisk betalingspåkrav er blevet udstedt af en myndighed i en medlemsstat, hvis retter ikke har kompetence til at påkende det krav, der rejses i påkravet, og når en sag, der anlægges som følge af en indsigelse, skal prøves ved »den kompetente ret i udstedelsesstaten«? Som den tyske regering har påpeget, omhandler forordningen om betalingspåkrav ikke en sådan situation.

50. Med sine spørgsmål har Kúria udstukket to mulige løsninger. Kúria kan for det første selv – uden at skulle udpege en ret til at påkende realiteten i det underliggende krav – være kompetent til at foretage en prøvelse af det europæiske betalingspåkrav, der – såfremt betalingspåkravet klart er blevet udstedt med urette i forhold til betingelserne i forordningen om betalingspåkrav – fører til en afgørelse om, at det var uvirksomt, eller til henlæggelse af sagen. Det kan for det andet kræves, at Kúria udpeger en ungarsk ret til at påkende kravet, selv om der ikke kan udpeges et kompetencegrundlag.

51. Inden det undersøges, om en af disse løsninger kan benyttes (ingen af dem kan tilsyneladende fortolkes som påkrævede i henhold til reglerne, og det synes bedst at undersøge dem under ét), vil det efter min opfattelse være nyttigt at undersøge, hvad der indtil videre er eller ikke er sket i sagen i forhold til, hvad der burde være sket. Det bør i den forbindelse bemærkes, at den komplicerede situation, som Kúria nu skal vikle sig ud af, grundlæggende skyldes elementære fejl begået først af Flight Refund og dets advokat og derefter af notaren, som udstedte det europæiske betalingspåkrav. Disse fejl forpurrer i høj grad det formål om at forenkle og fremskynde grænseoverskridende sager om ubestridte pengekrav, der er fastsat i forordningen om betalingspåkrav¹¹.

11 — »Oh, what a tangled web we weave, when first we practise to deceive!« skrev Sir Walter Scott i *Marmion* (Canto VI, XVII). Jeg beskylder ingen af parterne for bevidst at ville bedrage, men det spind, der er spundet her, er bestemt indviklet og kan bruges af selv de mest udspekulerede juraprofessorer til at forvirre de studerende i forbindelse med et eksamensspørgsmål.

52. Flight Refund burde for det første ikke have påberåbt sig Montrealkonventionen som begrundelse for udstedelsen af et europæisk betalingspåkrav over for Lufthansa i Ungarn¹². I henhold til artikel 6 i forordningen om betalingspåkrav afgøres kompetencen efter »de relevante fællesskabsretlige bestemmelser, særlig forordning (EF) nr. 44/2001«. Selv om »de relevante fællesskabsretlige bestemmelser« i princippet kan omfatte Montrealkonventionen, har Domstolen, som det også er blevet påpeget i de skriftlige indlæg, allerede fastslået, at kompetence vedrørende et krav i henhold til forordningen om flypassagerer alene er underlagt Bruxelles I-forordningen¹³. I »Retningslinjer[ne] for udfyldelsen af anmodningsformularen« vedrørende et europæisk betalingspåkrav anføres det desuden tydeligt, at det er bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen, som skal overholdes (jf. punkt 20 ovenfor). Det siger under alle omstændigheder sig selv, at enhver kompetenceregulering, der er indeholdt i Montrealkonventionen, vedrører sager, som er anlagt i forbindelse med krav, der er underlagt denne konvention, og ikke krav, der er underlagt andre instrumenter. I modsætning til Bruxelles I-forordningen har Montrealkonventionen ikke til formål at fastlægge generelle kompetenceregler.

53. For det andet burde Flight Refunds advokat selv i forbindelse med påberåbelsen af Montrealkonventionen have vidst, at der findes to forskellige ungarske versioner af dette instrument¹⁴, og at ingen af dem er autentiske, men hvor i det mindste den ene udgave kan fortolkes således, at »inden for en af de kontraherende staters territorium« ikke udgør et selvstændigt kompetencegrundlag, der kan stå alene, og at det derfor var nødvendigt at henvise til en autentisk udgave af konventionen.

54. Den notar, der modtog anmodningen om et europæisk betalingspåkrav, burde for det tredje have undersøgt det af Flight Refund anførte om, at Montrealkonventionens artikel 33 udgjorde kompetencegrundlaget. Det er korrekt, at en sådan undersøgelse i henhold til artikel 8 i forordningen om betalingspåkrav kan have form af en »elektronisk procedure«, hvilket naturligvis kan give anledning til fejl. På den anden side er en ungarsk notar for så vidt angår forordningen om betalingspåkrav en officiel myndighed og må som sådan antages at have kendskab til de regler, som vedkommende skal forvalte, og at påtage sig ansvaret for den måde, hvorpå disse regler forvaltes.

55. Både Flight Refunds advokat og notaren burde således have undersøgt de mulige kompetencegrundlag i henhold til kun Bruxelles I-forordningen. Disse mulige grundlag er følgende.

56. Det første kompetencegrundlag efter Bruxelles I-forordningen er retterne i den medlemsstat, på hvis område sagsøgte har bopæl (artikel 2, stk. 1) – i nærværende sag Tyskland. Det andet, som vedrører sager om kontraktforhold, er retterne på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes [artikel 5, stk. 1. litra a)]. Da kravet om kompensation følger af en påstået forsinket ankomst, må dette sted efter min opfattelse være ankomststedet, dvs. London. De retter, til hvilke en anmodning om et europæisk betalingspåkrav burde rettes, og som med størst sandsynlighed er kompetente, var følgelig Tyskland eller England.

57. En tredje mulighed er retterne på det sted, hvor en filial, et agentur eller en lignende virksomhed tilhørende Lufthansa var etableret (artikel 5, stk. 5), hvis billetten blev købt af en sådan filial, et sådant agentur eller en sådan lignende virksomhed. Dette er sandsynligvis tilfældet og kan, eftersom passageren tilsyneladende har bopæl i Ungarn, danne grundlag for de ungarske retters kompetence. Kúria skulle dog undersøge sagen, da der i denne fase ikke foreligger bevis for, hvor billetten blev købt.

12 — Der foreligger ingen oplysninger om, hvorvidt Flight Refund kontaktede Lufthansa, inden selskabet anmodede om det europæiske betalingspåkrav. Dette er tilsyneladende Flight Refunds praksis ifølge dets websted (<http://flight-refund.eu/>). Det er muligt, at det gjorde det, og at Lufthansa ikke svarede. Hvis det er tilfældet, bærer Lufthansa en del af ansvaret for den efterfølgende forvirring, da et kort svar med oplysning om, at United Airlines var det transporterende luftfartsselskab, (antageligt) ville have standset den europæiske betalingspåkravsprocedure mod Lufthansa.

13 — Dom Rehder (C-204/08, EU:C:2009:439, præmis 26-28 og den deri nævnte retspraksis).

14 — Jf. fodnote 6 ovenfor.

58. Det bemærkes – selv om det ikke er direkte relevant – at de ovennævnte tre kompetencegrundlag svarer til grundlagene i Montrealkonventionens artikel 33, stk. 1, når der ses bort fra formuleringen »inden for en af de kontraherende staters territorium«.

59. Et andet muligt grundlag for de ungarske retters kompetence er passagerens bopæl. Det er korrekt, at den ungarske regel, som giver en fysisk person, der har bopæl eller opholdssted i Ungarn, mulighed for at anlægge sag i Ungarn mod en juridisk person, der ikke har sit hjemsted dér¹⁵, ikke umiddelbart er fuldt forenelig med Bruxelles I-forordningen, hvis det er en generelt anvendelig regel. En sådan regel ville være en direkte modsætning til den generelle regel i Bruxelles I-forordningen, som giver retterne i den medlemsstat, på hvis område sagsøgte har bopæl, fortrinsstilling¹⁶. Forordningen tillader dog ikke en sådan mulighed under visse omstændigheder, herunder når den fysiske person er forbruger og rejser sag mod den anden part i en forbruger aftale, der, hvis der er tale om en transportaftale, er en del af en pakkerejse¹⁷.

60. Omstændighederne omkring den omhandlede aftale bør i alle tilfælde undersøges nærmere af Kúria. Jeg tvivler dog på, om et sådant kompetencegrundlag kan lægges til grund, når den pågældende forbruger har overdraget sit krav til en inddrivelsesvirksomhed, som eksempelvis Flight Refund. Selv om overdragelse af et krav ikke er omhandlet i Bruxelles I-forordningen¹⁸, og jeg ikke kender eksempler på retspraksis herom, er det klart, at den undtagelse, hvorefter retterne i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren har bopæl, tildeles samme vægt som retterne i den medlemsstat, på hvis område sagsøgte har bopæl, har til formål at lette den svage aftalepart for den byrde, der er forbundet med at rejse en sag ved en udenlandsk ret¹⁹. Dette hensyn er ikke længere relevant, når sagsøgeren ikke er den svage aftalepart – altså forbrugeren – men en professionel inddrivelsesvirksomhed²⁰.

61. Endelig er det muligt, at betingelserne og vilkårene for salget af billetten indeholdt en bestemmelse om kompetence. Hvis det er tilfældet, skulle gyldigheden heraf vurderes i forhold til bestemmelserne i artikel 23 og, hvis relevant, Bruxelles I-forordningens artikel 17²¹.

62. Ud fra de foreliggende oplysninger kan de ungarske retters internationale kompetence til at behandle kravet om kompensation efter forordningen om flypassagerer efter min opfattelse ikke fuldstændigt udelukkes på grundlag af Bruxelles I-forordningen, selv om hverken Domstolen eller Kúria har nogen oplysninger, hvoraf en sådan kompetence klart fremgår. Kompetence kan dog ikke følge af Montrealkonventionen, og der kræves flere oplysninger for at fastsætte kompetence på grundlag af Bruxelles I-forordningen.

15 — Retsplejelovens § 30, stk. 2, jf. punkt 29 ovenfor.

16 — Jf. punkt 7 ovenfor.

17 — Jf. punkt 9 ovenfor.

18 — I modsætning dertil bestemmer artikel 14, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17.6.2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177, s. 6): »Ved overdragelse af en fordring mod en anden person (»skyldneren«) eller aftalebestemt subrogation er forholdet mellem overdrageren og erhververen undergivet den lov, som i henhold til denne forordning skal anvendes på aftalen mellem overdrageren og erhververen.« Denne lovvalgsregel hjælper desværre ikke med at afgøre spørgsmålet om kompetence til at behandle kravet mod Lufthansa. Hvis det havde været tilfældet, ville sagen have været simpel, da overdragelsesaftalen mellem Flight Refund og passageren fastlægger, at spørgsmål, der ikke er omhandlet i aftalen, er underlagt ungarsk ret, og at tvister mellem disse parter er underlagt Budai Központi Kerületi Bíróságs enekompetence (distriktsdomstolen i Buda). Selv om ungarsk lov i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning nr. 593/2008 afgør »betingelserne for, at overdragelsen kan gøres gældende mod skyldneren«, kan dette efter min opfattelse ikke fortolkes således, at Lufthansa, der ikke er part i aftalen, er underlagt en rets kompetence, når denne kompetence ikke følger af Bruxelles I-forordningen.

19 — Lignende regler gælder for sager, der rejses af en forsikringstager, sikret eller begunstiget mod et forsikringselskab eller af en arbejdstager mod en arbejdsgiver, og 13. betragtning til Bruxelles I-forordningen præciserer, at alle disse bestemmelser har til formål at beskytte den svage part ved hjælp af gunstigere kompetenceregler.

20 — På sit websted beskriver Flight Refund sig selv som »Your Legal Attendant« og som specialist i håndhævelse af kompensationskrav. Det fremgår også af webstedet, at Flight Refund nu driver virksomhed under navnet »Flight Refund Kft.«, et aktieselskab med hjemsted i Ungarn og hovedkontor i Budapest, og er tilknyttet agent for PannonHitel Zrt., et privat selskab, der også har hjemsted i Ungarn. Ændringen af hjemsted har dog efter min opfattelse ingen betydning, da i) sagen blev anlagt af Flight Refund Ltd, som har hjemsted i Det Forenede Kongerige, og ii) hjemstedet ikke kan udgøre kompetencegrundlaget, eftersom et sådant aktieselskab ikke er en forbruger.

21 — Jf. punkt 10 ovenfor.

63. Kúria har oplyst Domstolen om, at den ikke har beføjelse til at høre beviser om sagens realitet. Det tilkommer ikke Domstolen at fortolke ungarsk ret, men det forekommer mig plausibelt, at de bestemmelser, som Kúria har citeret, og som er beskrevet i punkt 29 ff. ovenfor, ikke er til hinder for, at den tager stilling til formaliteten. I overensstemmelse med Domstolens faste praksis er det under alle omstændigheder min opfattelse, at den ungarske retsplejelov skal fortolkes således, at den giver fuld virkning til EU-rettens bestemmelser, herunder bestemmelserne vedrørende kompetence²².

64. Hvis en udførlig undersøgelse af alle de faktiske omstændigheder, der er relevante for spørgsmålet om kompetence i lyset af Bruxelles I-forordningen, viste, at de ungarske retter havde kompetence til at påkende Flight Refunds krav over for Lufthansa på grundlag af Domstolens fortolkning af forordningen om flypassagerer, ville Kúrias vanskeligheder ikke opstå.

65. I det følgende antager jeg derfor, at en sådan undersøgelse er foretaget og har ført til den konklusion, at disse retter ikke har kompetence til at påkende dette krav. Under disse omstændigheder er Kúria ganske enkelt ikke i stand til at udpege en kompetent ret i udstedelsesstaten, for hvilken sagen kan fortsætte efter de almindelige civile retsplejeregler i overensstemmelse med artikel 17, stk. 1, i forordningen om betalingspåkrav.

66. Historien slutter dog ikke med notarens uberettigede udstedelse af det europæiske betalingspåkrav.

67. Dette påkrav blev sendt til Lufthansa, som indgav en indsigelse. Lufthansa anførte, selv om det ikke var påkrævet, grundlaget for afvisningen af ansvar, nemlig at det ikke var det transporterende luftfartsselskab for den omhandlede flyvning. Hvis dette kunne udgøre et møde for retten for så vidt angår Bruxelles I-forordningens artikel 24, kunne dette have givet de ungarske retter kompetence²³. Domstolen har dog fastslået, at indgivelse af en indsigelse mod et europæisk betalingspåkrav ikke kan anses for et møde for retten for så vidt angår Bruxelles I-forordningens artikel 24, selv om denne indsigelse er ledsaget af anbringender om sagens realitet²⁴.

68. Indsigelsen betyder for det første, at det europæiske betalingspåkrav ikke kan erklæres for eksigibelt i overensstemmelse med artikel 18 i forordningen om betalingspåkrav, og for det andet, at sagen skal fortsætte ved »de kompetente retter i udstedelsesstaten« i henhold til denne forordnings artikel 17, stk. 1.

69. Indtil sagen kan fortsætte, befinder Flight Refunds krav sig således i et limbo. Der er udstedt et europæisk betalingspåkrav, men det kan ikke erklæres for eksigibelt. I forordningen om betalingspåkrav anføres det tydeligt, at sagen skal fortsætte i udstedelsesstaten, dvs. Ungarn.

70. Dette er tydeligvis det korrekte forløb, hvis det antages, at retterne i denne medlemsstat har international kompetence til at påkende kravet, hvilket i princippet er tilfældet, hvis den myndighed, der udstedte det europæiske betalingspåkrav, korrekt har undersøgt sin egen kompetence i overensstemmelse med artikel 6 og 8 i forordningen om betalingspåkrav. Lovgiver har dog tilsyneladende ikke fuldt ud taget højde for muligheden for, at udstedelsesstatens retter eventuelt ikke har international kompetence til at påkende det underliggende krav.

22 — Jf. vedrørende Bruxelleskonventionen, som var forløberen for Bruxelles I-forordningen, dom Hagen (C-365/88, EU:C:1990:203, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis). Jf. også for et eksempel vedrørende Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27.11.2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT L 338, s. 1) dom Purrucker (C-256/09, EU:C:2010:437, præmis 99 og den deri nævnte retspraksis).

23 — Jf. punkt 11 ovenfor.

24 — Dom Goldbet Sportwetten (C-144/12, EU:C:2013:393, præmis 38-41).

71. Selv om artikel 1, stk. 2, i forordningen om betalingspåkrav bestemmer, at forordningen ikke er til hinder for, at en fordringshaver kan forfølge et krav ved brug af en anden procedure, kan dette efter min opfattelse ikke fortolkes således, at kravet kan forfølges – eller betalingspåkravet kan håndhæves – ved brug af en samtidig procedure, hvilket kan føre til dobbelt håndhævelse. Så længe den europæiske betalingspåkravsprocedure ikke er afsluttet, følger det i stedet af Bruxelles I-forordningens artikel 27, at en anden ret ikke kan påkende kravet.

72. Som jeg har foreslået²⁵, og som det er påpeget i de indlæg, som Domstolen har modtaget, gives der i bestemmelserne ikke en specifik løsning, der kan anvendes på omstændighederne i hovedsagen. Der skal således findes en løsning, der ikke er i strid med bestemmelserne, og som gør det muligt at afslutte den europæiske betalingspåkravsprocedure, som giver Flight Refund mulighed for at forfølge sit krav (hvis det stadig ønsker at gøre det), og som giver Lufthansa mulighed for at forsvare sig ved en ret, der har kompetence i overensstemmelse med Bruxelles I-forordningen.

73. Lufthansa har i sin indsigelse ikke rejst spørgsmålet om notarens manglende stedlige kompetence. Selv om Lufthansa havde gjort det, ville det efter min opfattelse ikke have ændret den proceduremæssige situation. Indsigelsen, hvor den pågældende part som standard ikke har mulighed for at angive en begrundelse for indsigelsen, ville efter min opfattelse have haft samme virkning som under de faktiske omstændigheder i hovedsagen: Sagen ville stadig have skullet fortsætte ved de kompetente retter i udstedelsesstaten, og det ville stadig have været umuligt at udpege en sådan ret.

74. Lufthansa kunne i overensstemmelse med artikel 20, stk. 2, i forordningen om betalingspåkrav muligvis have rejst spørgsmålet om notarens manglende stedlige kompetence efter udløbet af fristen for indgivelse af indsigelsen (og dermed implicit efter, at det europæiske betalingspåkrav var blevet erklæret for eksigibelt), med den begrundelse, at påkravet klart var »blevet udstedt med urette i forhold til betingelserne i denne forordning« – et udtryk, der efter min opfattelse skal fortolkes således, at det omfatter situationer, hvor påkravet er blevet udstedt af en myndighed, der klart ikke havde international kompetence i henhold til Bruxelles I-forordningen. Dette ville have krævet, at Lufthansa anmodede om prøvelse af betalingspåkravet ved »den kompetente ret i udstedelsesstaten«, som, hvis denne fandt prøvelsen berettiget, ville have skullet erklære det europæiske betalingspåkrav for uvirksomt. Dette ville have afsluttet sagen (medmindre kravet blev fremsat igen under den samme eller en anden procedure ved en kompetent ret).

75. Jeg antyder ikke, at Lufthansa burde have gjort dette. Det synes forretningsmæssigt set usandsynligt, at dette ville have været i Lufthansas interesse. Jeg mener dog, at en sådan situation bør overvejes og sammenlignes med situationen i hovedsagen.

76. Når skyldneren anmoder om prøvelse i henhold til artikel 20, stk. 2, i forordningen om betalingspåkrav, er det klart, at der for det første altid må være en »kompetent ret i udstedelsesstaten«, som kan foretage denne prøvelse, selv om – hvilket kan være tilfældet – der ikke er en ret i denne stat med kompetence til at påkende det underliggende krav. Hvis dette ikke var tilfældet, ville det være umuligt at rette op på situationer, hvor et europæisk betalingspåkrav er blevet udstedt af en myndighed, der ikke har international kompetence, og det skal være muligt.

77. Eftersom identifikationen af den kompetente ret ikke er omhandlet i forordningen om betalingspåkrav, følger det endvidere af denne forordnings artikel 26, at det afgøres efter national lov. I Ungarn skal denne nationale lov²⁶ derfor fortolkes således, at Kúria – såfremt den kompetente ret ikke automatisk kan udpeges på grundlag af hjemstedet for den notar, der udstedte det europæiske betalingspåkrav – både kan og skal udpege den kompetente ret. Hvis betalingspåkravet blev udstedt

25 — Jf. punkt 49 ovenfor.

26 — På webstedet European Judicial Enforcement (http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_hongrie_english.pdf) anføres følgende vedrørende den europæiske betalingspåkravsprocedure i Ungarn: »Den prøvelse, der er omhandlet i artikel 20, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1896/2006, er underlagt de ungarske bestemmelser om formaliteten vedrørende genåbning af sager (retsplejeloven).«

med urette, skal denne domstol afslutte sagen med en afgørelse om, at dette betalingspåkrav er uvirksomt. Den kompetente ret er imidlertid i denne situation ikke den ret, der har kompetence til at påkende det underliggende krav. Det er den ret, der har kompetence til at prøve lovligheden af det europæiske betalingspåkrav.

78. Dette er dog også kernen i situation i hovedsagen. Kúria skal i princippet i medfør af sine forpligtelser i henhold til den ungarske retsplejelov, sammenholdt med bestemmelserne i artikel 17, stk. 1, i forordningen om betalingspåkrav og sin pligt til at sikre den fulde virkning af EU-rettens kompetenceregler, udpege en ret, der er kompetent til at påkende det underliggende krav. For at gøre det skal Kúria undersøge alle de faktiske omstændigheder, der er relevante for fastsættelsen af kompetence. Den eneste situation, hvor Kúria ikke kan foretage en sådan udpegelse, er, hvis den har fastslået, at de ungarske retter ikke har international kompetence.

79. I denne situation ville det derfor være logisk at udpege en ret, der ville have været kompetent til at prøve gyldigheden af det europæiske betalingspåkrav, hvis skyldner havde anmodet om prøvelse i henhold til artikel 20, stk. 2, i forordningen om betalingspåkrav, og som også er sagligt kompetent til at påkende krav af den omhandlede type. Denne ret vil derefter i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 26, stk. 1, på embeds vegne skulle erklære sig for inkompetent til at behandle kravet, medmindre sagsøgte har givet møde for at bestride rettens kompetence. Sagsøgeren vil derefter kunne forfølge kravet ved en anden kompetent ret. Hvis sagsøgte ikke gav møde med et andet formål, vil rettens kompetence blive fastsat i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 24 og sagen kunne fortsætte i henhold til artikel 17 i forordningen om betalingspåkrav.

80. En sådan løsning, som bredt svarer til den løsning, som er skitseret i Kúrias andet spørgsmål, er efter min opfattelse ikke i strid med nogen af de relevante bestemmelser. Der kan uden tvivl opstå problemer, hvis det ikke er muligt at udpege en ret, som både er kompetent til at prøve gyldigheden af det europæiske betalingspåkrav og sagligt kompetent til at påkende krav af den omhandlede type.

81. Den anden løsning, som Kúria skitserer med sit første spørgsmål, indebærer, at Kúria af egen drift foretager en prøvelse af det europæiske betalingspåkrav. Dette ville opnå det krævede resultat på en måde, der ikke er væsentligt forskellig fra den anden løsning, men det forekommer mig i mindre omfang at være i overensstemmelse med bestemmelserne i forordningen om betalingspåkrav, for så vidt som denne forordnings artikel 20 ikke omhandler prøvelse af egen drift, men kun prøvelse efter skyldners anmodning.

Afsluttende bemærkninger

82. Det beløb, der er omhandlet i hovedsagen i nærværende sag, er lille²⁷, men jeg anerkender, at andre europæiske betalingspåkravsprocedurer kan omhandle betydeligt højere beløb. I alle tilsvarende situationer er den endelige løsning på det rejste problem dog klar: Af hensyn til alle parter skal den europæiske betalingspåkravsprocedure afsluttes således, at kravet, hvis det ønskes, kan forfølges ved en kompetent ret. Hvis problemet var blevet rejst ved en lavere ret, er det tænkeligt, at man havde fundet en pragmatisk løsning uden at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse.

27 — Selve kravet er på 600 EUR. I henhold til overdragelsesaftalen mellem Flight Refund og passageren har Flight Refund ret til 25% af dette beløb (150 EUR), hvis selskabet får medhold, og ingenting, hvis det ikke får medhold. Under sådanne omstændigheder er det ikke overraskende, at Flight Refund ikke har ydet en særlig indsats eller afsat særlige ressourcer til at hjælpe Kúria eller Domstolen med at løse det problem, der er opstået delvist som følge af et forhold, som lovgiver har overset, og delvist som følge af den manglende professionelle grundighed, der er udvist af Flight Refund, selskabets advokat og notaren, som udstedte det europæiske betalingspåkrav. I betragtning af det involverede beløb og sagsøgte faste overbevisning om, at vedkommende under alle omstændigheder er fri for ansvar, er det heller ikke overraskende, at Lufthansa har taget sagen lige så afslappet.

83. Sagen skal dog stadig afgøres af en ret, hvis afgørelser ikke kan påklages i henhold til national lov, og som derfor i henhold til artikel 267, stk. 3, i TEUF, ikke havde andre muligheder end at anmode om en sådan afgørelse. Kúria opfyldte loyalt denne forpligtelse. Selv om ingen af de løsninger, som Kúria selv udpegede, (efter min opfattelse) ville sikre et tilfredsstillende resultat, har det derfor været nødvendigt, at Domstolen behandlede sagen udførligt.

84. Dette forekommer mig at være et typisk eksempel på en sag, hvor en mindre intensiv behandling umiddelbart synes hensigtsmæssig – eksempelvis den »grønt lys«-procedure, som min forgænger, Sir Francis Jacobs²⁸ var ivrig fortaler for, eller en anden ordning. I betragtning af Domstolens voksende arbejdsbyrde og det pres, der lægges på Domstolen for at få den til hurtigt at besvare de nationale retters spørgsmål, kan det overvejes at genoptage drøftelserne af dette spørgsmål.

Forslag til afgørelse

85. I lyset af alle de foregående betragtninger mener jeg, at Domstolen bør besvare anmodningen om en præjudiciel afgørelse fra Kúria (Ungarn) som følger:

»Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure skal fortolkes således, at

- a) når et europæisk betalingspåkrav er blevet udstedt af en ret eller myndighed i en medlemsstat, men der ikke kan identificeres et grundlag for at fastsætte den stedlige kompetence for denne medlemsstats retter for så vidt angår det krav, der forfølges,
- b) når skyldner har indgivet en indsigelse, der i henhold til artikel 17, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1896/2006 betyder, at sagen fortsætter ved de kompetente retter i denne medlemsstat efter de almindelige civile retsplejeregler, og
- c) når kun en højere ret i henhold til disse regler kan udpege en sådan kompetent ret,

bør denne højere ret udpege en ret, der ville have været kompetent til at prøve gyldigheden af det europæiske betalingspåkrav, hvis skyldner havde anmodet om prøvelse i henhold til artikel 20, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1896/2006, og som også er sagligt kompetent til at påkende krav af den omhandlede type.«

28 — Jf. eksempelvis Sir Francis Jacobs' tale »*The European Courts and the UK – What Future? A New Role for English Courts*«, afholdt ved »13th Annual Law Reform Committee Lecture«, 18.11.2014 (<http://www.barcouncil.org.uk/media-centre/speeches,-letters-and-reports/speeches-of-interest/>).